

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericăscă-politică.**Insertiuni**

Unu şir garmond:
odată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și de fie care publicațiune timbru de 30 cr.

Totă ce privesce focea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blașiū.

Anul II.**Blașiū 24 Decembre 1892.****Numărul 52.**

†
Constantin Păfalvi
1804—1892.

Prepositul Capitulu mitropolitănu de Alba-Iulia și Făgărașu, Constantin Păfalvi, Nestorul clerulu archidieceșanu, s'a mutat la cele eterne.

A urmat Archiereulu sêu, nemuritorulu Ioan.

Môrtea lui n'a venit neașteptată. La etate de 89 ani trebuie să fim pregătiți la un asemenea casu.

Cu toate acestea regularitatea traiulu și sănătatea viguroasă, de care pururea s'a bucurat repositulu, până cându era în viață, ne dădeau speranță, că va pute să ajungă celu puțin pre noulu archiepiscopiu.

În cartea vieței altcum a fost scrisu.

Acum nu ne rămâne alta, decât să jelim îndoit, până cându Providența se va îndura în loculu citat cu „în viața sa” și să ne mângâie.

N'a fost neașteptată môrtea lui Constantin Păfalvi. Dar pentru aceea nu e mai puțin dureroasă.

Într'insul Biserica noastră perde pre unul dintre cei mai devotați fii ai sêi.

Binefacerile lui și fundațiunea ce o lasă, îi asigură locu onorificu în anele bisericele române unite cu Roma.

La mormintulu lui vârsăm o lacrimă ferbinte, rugându pre Părintele

îndurării, să așeze sufletulu lui, unde toți Sfinți se odihnescu.

Constantin Păfalvi a fost născutu în comuna Popfalău de lângă Clușiū în 20 Iuniū 1804. Tatălu lui a fost cantoru în comuna numită și s'a cheat Grigorie Păpuciu. Numele de Păfalvi l'a primitu repositulu în Clușiū Școalele secundare le-a absolvat în Clușiū, era teologia în Blașiū. Sacralu ordū a preoției l'a primitu în anul 1827, el episcopulu de eternă amintire an Bobu. A funcționat succesiv ca profesor, parochu în Hunedoara ca vicariu foraneu alu Hațegulu. Cariculu a fost alesu în ședința capitulu din 16 Septembrie a anulu 1851.

Dintre actele de binefacere ale repositulu amintim biserica din comuna școlară Popfalău, care o a ridicat și înstrat cu toate cele trebuincioșe din ții sêi. Asemenea amintim fundatia de mai bine de 12.000 fl., care a pus-o la Veneratul Capitulu mitropolitănu, încă în viața sa, în scopu de a se înzestra cu o bibliotecă și de a se înzestra cu o vece amintirea lui!

Mirenii în Sinode.

(+) Amu tractatū destul de pre largu cestiunea reprezentării mirenilor la sinodele bisericele noastre, așa încatu ori ce cetitoru nepreocupat și-ar fi putut câștiga idei clare în această cauză.

Cu toate acestea vedem cu părere de rēu, că unii omeni sau nu ne-au înțelesu de locu, sau ne-au înțelesu rău.

Între aceștia este și corespondentulu „Gazetei” din numărul 269, care scrie în această focea cu datul 13 Decembre a. c. „de pre Ampoiu”. Nu vom cerceta, ore scrisă este corespondența acestă „de pre Ampoiu” ori numai „de sub Timpa” de vre-unu candidat de preot din părțile Ampoiulu aședat în redacțiunea „Gazetei”? Acestă nu vom să o scim, pentru că pre noi ne interesează „non quis, sed quid”, adecă nu cine scrie, ci aceea ce se scrie.

Înainte de a răspunde directu la aserțiunile din numărul 269 alu „Gazetei”, vrem să punem unele întrebări confratelu nostru „de pre Ampoiu”, și anume:

1. DTascii forte bine, că cestiunea între noi și „Gazeta” a fost, că ore mirenii înainte de 1848 „practicat au neimpedcatu” sinodalitatea mixtă în biserica noastră, ori ba? „Gazeta” disese, că da. Noi amu răspunsu, că ba, și ne-amu probatū tesa, deși nu eram datori să facem această or. „Gazeta” cum elegem să ne înzestăm cu unu episcopiu și unu preot, și să ne-amu probatū absolutu mirenii din ții sâ.

Acum întrebăm, iubite confrate, că pentru ce faci pre „Gazeta” cunoscătoare de istorie, ér despre noi și cici, că „nu cunoșcem de ajuns istoria bisericele”?

2. Noi amu susținut, că în anumite timpuri și locuri s'au întâmplat, că și laicii au participat la sinode, și amu arătat cu canonistulu mirenū Vering, că în ce chipu este de a se înțelege participarea laicilor la sinode în timpurile cele vechi. De altă parte

Feuilleton.**Una și alta.***Blașiū în 18 Dec. 1892.*

Stimate Domnule Redactor!

Te rog să primesci felicitările mele cele mai sincere pentru scrisoarea venerabilei „Maria” din Blașiū, ce ai publicat-o în numărul trecut alu „Unirii”. Bine ai făcutu. Prin fapta acestă ai datu o nouă dovadă, cătu ești de destoinic și de imparțial în redigearea preșutulu nostru organu de publicitate „Unirea”. Așa e la locu. Ori ce focea conșcie de chemarea, ce o are de a lumina pre cetitori, de a stărpi relele și defectele, de a propovădui adevărulu, datore este a da locu deosebitelor păreri, până cându exprimarea acelor nu degenerază în personalități sau suspiciuni și nu vine în contradicere cu principiile, dela cari nu-i este permisă foile respective a se abate.

Prin asta nu voi să dicu, că „Maria” ar fi fost cu totul obiectivă în scrisoarea, ce și-o adresază. Din contră trebuie să constatū, că este nedreptă față de mine,

cându mi ascrie intențiuni de acele, cari departe au fost de mine. Ferescă Dumnezeu! eu să voescu a lovi în damele din Blașiū și a impede seratele literare abia începute!

Nedreptate mi-a făcutu deci „Maria”. A greșit. Dar „errare humanum” — și mai alesu — „femininum est,” dice latinulu. Chiar de aceea nu mă supăr. Greșit'a și Carmen Sylva, și cum! A vătămă România întrégă și întrégū poporul românesc, ea, regina și mama României! Apoi de ce să nu potă greși „Maria”, și de ce să nu-l potă vătăma pre „Argus”, despre care nici nu e constatatū, că ore cine ar pute să fie.

Așa dară eu nu mă supăr. Constatū numai din noū, că nici prin gându nu mi-a trecutū a vătăma pre damele din Blașiū. Doresce „Maria”, să i-o dovedescū? Binevoescă a mai rețeti odată — dar cu sânge rece — pasajulu incriminatū. N'am disu eu, că damele presente la disertațiunea domnulu Bunea „au roșitū de indignare” la aușulu multelor rele, ce s'au pricinuit prin femele? Și ce înțelesu potū ave cuvintele acelea? Una din două: 1. ori au roșitū de indignare, fiindu-le rușine ca la femele de re-

lele, ce le-au pricinuit *sexulu femeescū*; fie 2. au roșitū de indignare, fiindu de păr, că că bărbații esagerază prea din măsură și că relele cauzate de femele. Altu înțeles și nu potū ave cuvintele acele. Acum poștalulu „Maria” și alegă ori care din acelea două înțelesuri. În amindou se cuprinde o laudă a damelor din Blașiū, cari prin roșirea sa au condamnat relele pricinuite de femele, dovedindū astfel, căt dela dusele asemenea rele nu se potă așepa.

Etă dar, stimabilă domnă Mario, că supărarea DTale a fost fără de temeiū, și mie mi pare nespūs de rău a fi datu cauză la cea mai mică neînțelegere. Eu te stimez pre DTa și pre toate damele din Blașiū și dorescū ca pretutindenea să avem mame române totū atât de devotate, cum sunteți dvostre.

Încă una și apoi — cu domnă „Maria” voi fi terminatū.

Domnia ei dice în scrisoarea ce și-o adresază, că „nicăiri în lume” nu este datina a critisa cu ocasiunea convențiilor publice pre cei ce iesu parte la acele. O fi, o fi! Eu nu potū să afirm contrariulu, pentru că eu isu numai unu sermanu provincialist și nu am umblatū prin lumea întrégă nici n'am

amă dovedită, că sub Mitropolitul Vancea s'au ținut și sinode compuse din preoți și mireni. Ei bine, iubite confrate, dacă le-ai cetit toate acestea în „Unirea“, atunci pentru ce ne faci imputarea, „că noi strigăm în gura mare, că nici odată laicii n'au avut drepturi și influență în biserică“?

3. Noi încă înainte de ce „Gazeta“ ar fi scris în anul acesta despre sinodalitate, amă dîsu, că este bine să se admită și mireni la pertractarea acelor afaceri, cari nu se țin de dogme și nu sînt rezervate prin canone ierarhiei. Astfel stîndu lucrul, pentru ce ne mai faci imputarea, că noi nu am recunoște laicilor nici un drept la afacerile fundamentale și scolastice? Și pentru ce indemnă pre domni dela „Gazeta“, să lupte și mai departe pentru sinodalitatea mixtă în contra noastră? Dar la ce să lupte în contra noastră pentru sinodalitate, cîndu noi o admitem?

4. La noi a fost totdeauna principiul, că biserica și națiunea să nu se despartă una de alta, ci să se ajute una pe alta împrumutată, ca să pîta amîndouă prospera spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele poporului nostru. Astfel stîndu lucrul, pentru ce ne mustri, „că amă voi să vă facem, să credeți, că biserica se pîte despărți de mama națiune“?

Etă, iubite confrate, cîta nedreptate ne faci nouă, și încă într'o fîce, care a rătăcitu grozavu dela adevărurile religiei creștine și a datu dovedu, că nu scie stimă nici pre cei mai mari binefăcători ai nîmului nostru, cum a fost și Mitropolitul Vancea. Împreună cu noi să nu lase pre nici un preotă consciu de chemarea sa, ca să mai mîne apa pre mîra foi din Brașov, care s'a apucat de tractarea unei cesiuni grave fără nici o cunoștință de lucru.

Dar să vedem, cum dovedesce

confratele „de pre Ampoiu“ drepturile și influența laicilor în afaceri bisericesti. Elu adecă dice: „Laicii au avut din timpurile cele mai vechi drepturi și influență în afaceri bisericesti. La disciplina bisericestă esternă, la administrarea averilor bisericesti, ba chiar și la alegerea funcționarilor bisericesti, ei și-au exercitat aceste drepturi. Ce însemnă alta, domnilor dela „Unirea“, participarea lumenilor la conciliile ecumenice? Dela ținerea întăiului conciliu dela Nicea, la care a participat împăratul Constantin celu mare, pîna la ultimul (?) conciliu din Tridentu, la care au participat reprezentanții lumeni ai potentaților catolicu nu veți afla, dacă vă veți lua ostentă să resfoiți istoria bisericesti, aprîpe nici un Conciliu, la care să nu fi luă parte principi lumeni creștini. Dar laicii au luat parte și la conciliile și numite naționale. În analele franceste află mai pre totă pagina urme scrii despre participarea laicilor la acele concilii, unde se adunau episcopii împărațului, apoi comiții, baronii și alți notăli din stat. Asemenea au participat laicii și la sinodele provinciale. Nu sciu omni doctori dela „Unirea“, că, deildă, în sinodul provincialu alu Sirilo maroniți din muntele Libanon, ținut la 1736, se află în catalogul celor subscrisi unu șiru lungu de magnați seculari? E ore nevoe să mai arăta că laicii au luat parte și la sinodele ecumenice? Credă, că nu!“

Tote casurile amintite de confrate nostru „de pre Ampoiu“ noi le-a scintit forte bine, înainte de ce ni-le fi spusu domnia sa. Dovedă desă acesta este împrejurarea, că noi cumscem chiar și isvorul, din care și-a scos domnia sa casurile citate mai sus. Confratele nostru „de pre Ampoiu“ și-a culesu casurile amintite din cartea Pontificelui Romanu Benedictu

alu XIV-lea intitulată: „De Synodo dioeciesana“ (libr. III c. IX), dar nu a voit să o spună acesta, ca nu cumva să fie timbrat și dsa de „iesuitu“ din partea domnilor dela „Gazeta“, înaintea cărora sciința culésă din opurile pline de erudițiune ale scriitorilor catolici este „iesuitismu“, ér minciunile scose din scrierile frivole ale necredincioșilor sîntu adevăruri curate ca diamantul.

Cu durere însă trebuie să spunem mai departe confratelui „de pre Ampoiu“, că casurile înșirate de dînsul nu probeză, că laicii ar fi exercitat în timpurile vechi drepturi cu privire la „administrarea averilor bisericesti și la alegerea funcționarilor bisericesti“. Acesta ar fi putut o sci confratele nostru „de pre Ampoiu“ chiar din opul amintitu alu lui Benedictu alu XIV-lea, carele la locul citat se exprima despre participarea principilor și reprezentanților lor la conciliile ecumenice în modul următoru: „Că principii mireni, și mai cu samă împărații Romanilor încă au fost de față la conciliile generale sau în persoană sau prin legații (solii) săi, este lucru deplin constatatu, pre care nimeni nu-lu va puté nega. Căci nimeni nu este, care să nu scie, că Constantin celu mare a fost de față la Conciliulu Nicenu I, Marcianu la celu Calcedoneanu, Filipu regele Francilor la celu Vienesu, împărațulu Sigismundu la celu dela Constanța . . . . Însă ei nu au fost de față la Conciliu în calitate de judecatori, ca adecă sau să hotărăscă cu privire la dogmele credinței, sau să judece despre lucruri bisericesti. Nu este totăci, pre împărațulu Teodosiu alu II-lea în epistola sa către conciliulu din Efesu, ca acela, care nu este scrisu în catalogul preasăntilor Episcopu, să se amestece în afacerile și consultările bisericesti. Ci principii luă parte la sinode numai cu scopul, ca

vetitū toate foile, ca să vedă, cum purcedu în casuri analoge. Dar eu nici n'am criticat publiculu dela serata din 3 Decembre. Am constatatu numai ca simplu raportor, cam și căți au fost, că au fost atenți la disertație și că l'au aplaudat pre disertante. constatatu mai departe, că damele s'au znatu auzindū, căte rele s'au făcutu omel de către femei și prin asta dovedindū aînarea sa dela acelea rele. Dar n'am dîsu unu cuvintu, cum au fost îmbrăcate, nici nu mi-am făcutu observările pentru dese scărțituri de use, ce au conturbat pre disertante, nici pentru prezența unor ființe neraționale. N'am dîsu nici aceea, că dîmnele din Blăși se pudreză prea tare și că fumeză în publicu, după cum cetisem — pare-mi-se astă primăvară — în „Gazeta Transilvaniei“ într'o cîorespondență din Blăși, subscrisă totu de o „Maria“. Asta ar fi fostu o critică a publiculu — dar n'am făcutu, de orece anume am voit să încunjur ori ce neînțelegere și ori ce interpretare personală a cuvintelor mele.

Așa dar pacea e gata. De închiare rog pre „Maria“ și pre toate dîmnele din Blăși, să binevoescă a primi asigurarea înaltel mele stime și a deosébitulu meu respectu, împreunatu cu rugarea, ca pre viitoru cele ce le voi scrie, să le cetesca cu mai multu sânge rece și cu mai multă bunăvoință.

Și acum să trecem mai departe, la a doua serata literară a reuniunii noastre de femei.

Locul unde s'a ținut serata, timpul la care a fost să se începă, aranjarea salei, cu unu cuvintu toate erau ca la prima serata. Numai trei schimbări s'au făcutu: persoana disertantelui, catedra și — temperatura salei.

De astă-dată disertante a fostu dl profesor gimnasiașu Dr. Ioană Nicoră.

Catedra s'a schimbatu cu o masă, acoperită cu unu covor.

Temperatura caldă a salei de astă-dată s'a schimbatu cu o temperatură răcoroasă — de siguru ca să nu ne prea însuflețim.

Obiectulu disertațiunii a fostu luat din sfera literaturii noastre naționale: Analisa poesiei „Deșteptă-te Române“ de Andreiu Murășanu.

„Mulțămescu-ți Tie, Dîmne!“ am esclamat — în mine — cîndu am auzit pre disertante spunendu-ne obiectulu conferinței sale. „Acum pot să raportez la „Unirea“, fără temă. Acum dor nu se voru supăra dîmnele, și credū că nici domni: scurtu, acum nu voi supăra pre nime. Literatura română nu supăra pre nime. Ea nu interesază pre dîmnele noastre și nici pre domni. Cipariu a câștigat Blășulu atăta glorie, cătu unu vécū putem da pace literaturii. Cel ce voru veni după unu vécū, voru puté să se ocupe și cu literatura. Celor de acum ne sîntu de ajuns meritele lui Cipariu.“

Pote că interesulu acesta viu față cu literatura română a fostu cauza, pentru care la serata acesta a doua publiculu a fostu

cevași mai puțin numeros decatu la cea dintăiu. Alți firese că dicu, cumcă „Argus“ pîrtă vina. La aceștia le răspund: Cui nu-i place să auză adevărul, acela să nu mîrgă la conferințe și la întruniri publice.

Disertația s'a începutu precisu la 6 ore, cevași mai precisu decatu cea dintăiu, care s'a începutu puțin după 5 $\frac{1}{2}$. Domnul Dr. Nicoră cu pași siguri se îndreptă la locul destinat, se aședă și începu disertația cu o voce puternică, parcă totu în disertații s'ar fi deprinsu. O liniște completă se făcu, tote privirile erau ațintite asupra lui; totu voiau să vadă prima debutare publică a noului și încă necunoscutulu profesor. Numai doi domni au credutu de bine a-și schimba locurile în timpul disertației și a se preumbla, deși — recunoscu — au făcutu în totă liniștea.

Disertația a fostu bine lucrată. După o descriere a vieții și activității lui Andreiu Murășanu disertantele a desfășurat împrejurările, ce l-au inspirat lu Andreiu Murășanu poesia pururea memorabilă „Deșteptă-te Române“, starea de pre atunci a poporului românesc. Făcendu-o acesta disertantele a espus și o mulțime de adevăruri adevărate privitoare la recerințele unei poesii și a unui poet. Disertantele a relevat cu multă dreptate nedreptatea, ce l-o făcut lui Murășanu criticu cosmopolit și la „Noua direcție“.

să se îngrijescă de siguranța Părinților, să infrine pre turburătorii, și să promoveze și apere cu auctoritatea sa acelea, ce aveau să se hotărăscă și decreteze."

Așa dară principii lumeni nu se înfățișau la conciliile ecumenice, ca să exerciteze drepturi cu privire la „administrarea averilor bisericesci și alegerea funcționarilor bisericesci”, cum crede confratele „de pre Ampoiu”, care trebuie să scie încă din elementele teologiei, că conciliile ecumenice se adună de comună ca să judece în lucruri de credință, ce cadu în competența exclusivă a Episcopilor, ér nu ca să decidă cu privire la administrarea averilor bisericesci și să aleagă funcționari bisericesci. Ce se ține de conciliile așa numite naționale din Franța, étă ce ăice Benedictu alu XIV-lea în locul citat: „Carolū celū mare și Ludovicū Piulū au fostū de față la mai multe sinode de Episcopi, în cari, cum apare din actele lorū, nu s'a tractatū și hotărîtū numai despre lucruri bisericesci, ci și despre alte lucruri referitoare la ocârmuirea politică a împărăției.” Așa dară regii franceși împreună cu comiții și baronii țerei se înfățișau și la sinodele episcopilor, numai ca să-și dea și ei votulū său învoirea în hotăriri de acelea, cari priviau ocârmuirea politică a țerei, ér nu ca să hotărăscă ei înșiși în lucruri bisericesci.

Ce se ține de sinodul provincialu alu Sirilorū maroniți, la acela laicii nu s'au adunatū, ca să exerciteze drepturi cu privire „la administrarea averilor bisericesci și la alegerea funcționarilor bisericesci”, ci, precum esplică Benedictu alu XIV-lea în locul citatū cu exemplulū conciliului provincialu Epaoneanu din 417, ei s'au adunatū, „ca să pōtă sci acelea, ce aveau să se hotărăscă numai de Episcopi”: „ut quae a solis Pontificibus ordinanda sunt, et populus possit agnoscere”. În semnū însă, că și lorū

li-s'au publicatū decretelē conciliului, ei le-au subscrisū, și după aceea le-au trimisū la Roma, unde au fostū aprobate totū de Pontificele Benedictu alu XIV-lea.

Etă ce valōre are înfățișarea laicilor la sinode în exemplele aduse de confratele nostru „de pre Ampoiu”. Laicii adecă în casurile acestea erau de față la sinode, dar nu aveau în afaceri bisericesci nici votū decisivū, nici votū consultativū. Prezența laicilor în forma acēsta nu dovedesce sinodalitatea mixtă din timpurile trecute cotelplată de „Gazeta”, nici nu se pōte cere pre basa ei, ca și laicilbrū să se dea votū consultativū și decisivū în afaceri, cari nu sunt rezervate exclusivū ierarhiei întemeiate de Domnulū Christosū. Casuri despre prezența laicilor la sinode fără votū decisivū și consultativū noi putemū aduce nu trei sau patru, ci cu sutele, dar cu astfelū de esemple, o mai repetimū încă odată, nu dovedimū nimica în favorulū sinodalității mixte, pentru care luptă Românii greco-catolici dela anulū 1848 încōce.

Confratele nostru „de pre Ampoiu” esclamă în sfârșitū: „E ore nevoe să mai arētū, că laicii au luatū parte și la sinodele diecesane? Credū, că nu!”

Noi însă răspundemū, că tocmai aci era nevoe să arete confratele „de pre Ampoiu” participarea laicilor.

Dar acēsta nu se pōte dovedi în biserica orientală veche, pentru că acēstă biserică nici nu avea sinode diecesane în înțelesulū de astăzi alu cuvintulū, fiindū oprită ținerea lorū chiar prin canōne,¹⁾ și între altele prin canonulū 20 alu sinodulū topicū din Antiochia.

Așadară cu privire la biserica orientală constituită pre basa „Pravilei” trebuie să se probeze mai întâiū esistența sinodelorū diecesane, și numai după aceea

¹⁾ Veđi Dr. Zhishman: Die Synoden und die Episcopal-Aemter in der morgenländischen Kirche. Wien 1867.

Pecatū numai, că succesulū disertantelū l'a nimicitū unū defectū capitalū. Predarea disertatiunii a fostū de totū nepotrivită. Dela începutū până la sfârșitū disertantele s'a grăbitū cu cetitulū într'o măsură, întrū câtū nu era posibilū a-lū urmări: făcea impresiunea, ca și cândū ar fi învățatū de rostū totă disertațiunea saū celū puținū ca și cândū ar mai fi cetitū și airea.

Defectulū acesta alu predării nici n'a rămasū nerăsunatū. S'au produsū chiar scene comice. Astfelū cătră finea disertațiunii, cândū disertantele a ăisū, că voesce să încheie, temēdu-se, că și cu atāta, câtū a ăisū, a obositū pre publicū, s'a auđitū unū „bravo”. Este evidentū, că acēstū „bravo” n'a fostū destinatū pasajulū citatū, ci unū pasajū anteriorū, în care pare-mi-se a ăisū disertantele, că Andreiū Murēșanu și numai pentru poesia „Deșteptă-te Române” merită a fi număratū între cei mai mari poeți ai nostri. Dar ce să-i faci: până cândū respectivulū ascultătorū s'a decisū a striga la acēstū pasajū „bravo”, până atunci disertantele ajunsese deja la pasajulū mai susū citatū.

Credū, că dlū Dr. Nicoră nu va lua în nume de rău observarea mea. Fie convinsū, că numai cu acea intențiune am făcut'ō, ca să-i fie de învățatură pentru viitorū atâtū DSale câtū și altora, cari vorū diserta. Trebuie să ne dedămū la critică și să ne

căștigamū convingerea, că progresū nu vomū face pre nici unū terenū, până cândū nu vomū sci suferi critica. A presupune în celū ce critică intențiunii rele, a-lū învinovăți chiar cu calumnie, nu este iertatū, nici cinstitū. Să ne învățamū a ne sci prețui convingerile, și de ne-ar fi contrare. Critica este ca sarea pentru bucate. Firesce că critica trebuie să fie imparțială, echitabilă, obiectivă.

Apoi nu este iertatū a sustinē, că pre disertantilū dela serate nu este permisū a-i critica. Ori ce actū publicū este supusū judecării publice. Atāta numai e adevăratū, că disertațiile dela seratele literare pretindū o critică binevoitoare, ca nu cumva să se instrăineze omeniū dela ținerea disertațiilor. Și binevoitoare în mēsură cea mai mare e critica atunci, cândū se restringe la formele esterne, la predare, lăsāndū neatinsū fondulū.

Convingerea mea deci este, că „Unirea” e datōre a deprinde o critică sănētōsă asupra tuturorū aparițiunilorū din viēta nōstră publică. Și este datōre s'ō facă acēsta, pentru că chemarea ei este a înainta poporulū românescū pre tōte terenele. Eră fără critică înaintare nu este.

Primesce, stimate Domnule Redactorū, o frățescă stringere de mână dela

Alū DTale

stimătorū

Argus.

pōte fi vorbă despre participarea laicilor la acele sinode. Biserica veche orientală, — pre lângă sinodele ecumenice, — cunōsce numai sinodele arhierilorū din respectiva biserică autocefală, (sinodū naționalū, ori patriarchalū), și sinodele eparchiale ale episcopilorū din o provincie mitropolitană (sinodū provincialū), ér despre sinode diecesane în înțelesulū de astăzi alu cuvintulū nu aflāmū urme sigure în aședămintele bisericei orientale constituite pre basa „Pravilei”. Acēsta ar putē să o scie fōrte bine totī cārturarilū nostri, dacă nu și-ar aduna sciința mai numai din „gazete”, căci avemū deja și opuri romānesci de mare valōre, cari ne luminēzā cu privire la sinodalitatea bisericei orientale. Unū astfelū de opū este „Istoria bisericei Romānilorū de Petru Maiorū”. În partea a două a istoriei sale la capū 6. Petru Maiorū astfelū se exprimă: „Obiceiū de obște era mai înainte în biserica, și cu canōne întăritū, ca în fiesce care eparchie (étă sinodulū provincialū!) sau țară (étă sinodulū naționalū!) de două ori în anū să se adune totī episcopi... ca pentru lucrurile cele bisericesci să sfātuēscă, să judece și să hotărăscă (unde suntū, mă rogū, laicii?)... Eră săborulū alū șeselea, ce se ăice dela Trulla, schimbāndū acēstū obiceiū de a se face de două ori săborū de țară, au hotărîtū, ca acela numai odată în anū să se facă... Cădința a protopopilorū este să alēgā vlădică. Alegerea episcopulū în ori ce eparchie, după aședămintele sfintelorū canōne, și după obiceiulū bisericei celū vechiū, trebuie să o facă totī Archiereii (étă cum alegeau mirenii pre episcopulū sēu!) țerei aceleia dimpreună, unde este a se alege noulū episcopū, sau și Mitropolitū. Veđi canonulū 4 alū Săborulū dela Nicea. În țara Ardēlului de multă vreme nu era fără numai unū Archiereū sau Vlădică, a cărui următorū este astăzi în Blășiū. De unde protopopi erau în loculū episcopilorū, ca cei ce suntū adevărați următori chorepiscopilorū, așa cădința și puterea de a alege Vlădică era a protopopilorū, care până astăzi nevătēmātū se ține.”

Așadară și Petru Maiorū, care de bună samă scia mai multă istorie decâtū totī „Gazetarii” nostri, încă spune apriatū, că după aședămintele și canōnele cele vechi, — pre cari dīnsulū le citēzā, dar noi pentru āngustimea spațului nu le mai reproducemū, — numai episcopiilū luaū parte ca membri la sinode, și numai ei alegeau pre episcopi. Apoi istoriografulū nostru, ca să pōtă sustinē dreptulū protopopilorū de a alege pre „Vlădică” și să aducā în armonie acēstū dreptū cu canōnele cele vechi, a recursū la teoria, că protopopiilū la noi ar ținē loculū așa numitilorū chorepiscopi din vechime.

Credemū, că după acestea se vorū fi convinsū totī aceia, cari vorbescū despre „vechiulū dreptū alū bisericei nōstre de a se aduna în totū anulū din clerū și poporū”, despre „pravila și datina cea veche a bisericei rēsăritene... să se alēgā episcopiilū romā-

nesci în sinodul prin deputați bisericești și mirenesci, despre „autonomia constituțională... întru înțelesul canoanelor eminate dela cele 8 concilii ecumenice”, — că ei afirmă lucruri cu totul contrare canoanelor și așezămintelor bisericești orientale din vechime. Er cându „Gazeta” strigă, „să reasezăm biserica pe bazele sigure și neclătite ale drepturilor și așezămintelor ei străvechi”, nu scie ce cere, pentru că așezămintele acelea, după cum dovedește pravila, sunt neasemănatu mai „absolutistice”, decât așezămintele de astăzi ale bisericești noastre și ale „catolicismului modern”, de care „Gazeta” își bate jocu fără să-lu cunoscă.

La mulți pôte nu le place adevărul spusu de noi cu sinceritate, bună credință și francheță bărbătescă. Dar n'avem, ce le face, căci noi nu suntem aci, ca să traficăm cu lucruri sante, ci să le apărăm de mâni sacrilege, nici nu avem chemarea, să nutrim prejudețele vechi față cu bărbații bine-meritați pentru biserică și națiune, ci să le împrăștiăm, ca astfel faptele mari ale acelor bărbați să lumineze înaintea omienilor și să fie și altora de îndemn spre totu ce este folositoru, bun și frumosu. Pre națiunea, care nu-și prețuesce pre bărbații săi mari, ci aruncă cu noroiu în ei, o umilesc Dumneșu, precum a umilitu pre Jidovii, cari omoriau cu petri pre profetii săi. Noi nu vom călca pre urmele „Gazetei” în calea, pre care a apucat de curându, de ne-ar batjocori, insulta și ocări omienii încă odată pre atâta, pre câtu au făcut-o până acum. Vom suferi ocara, batjocura și insulta, pentru că Domnul Christos a dîșu: „Fericii veți fi, cându vă voru batjocori pre voi și vă voru persecuta, și mințindu voru dice totu cuvintul rău în contra voștră pentru mine.”

De ale peregrinajului. — Cu deosebîtă plăcere anunțăm, că dintre ilustrii nostri archiereși până anum s'a decherat aplicat a se pune în fruntea peregrinajului nostru Ilustritatea Sa Episcopulu Lugosulu. Sperăm, că dacă starea sanitară și alte împrejurări voru permite, și celalți Preasfinți archiereși voru ilustra șirurile noastre.

În totă provincia noastră mitropolitană s'a pornit acțiunea în favorul peregrinajului și este de sperat, că numărul participanților va fi nu numai însemnat, dară și distinsu.

S'a mai insinuat următorii: *G. Mihályi*, locotenent-colonel în Lugos, 1 pers. Dr. *Stefan Erdélyi*, medic în Orăștie, 2 pers. *Iuliu Rațu*, capelan în Lugos, 1 pers. Dr. *Ioan Nicoră*, profesor în Blăși, 1 pers. Dr. *Victor Szmigelski*, profesor și redactorul foii noastre, 1 pers. *Laurențiu Pascu*, cancelist mitropolitan, 1 pers. Dr. *Vasilii Hossu*, profesor 1 pers.

Rugăm din nou pre toți doritorii de a participa, ca să se insinue până în 1 Ianuarie st. n. 1893, pentru ca să putem începe tractativele de lipsă, atâtu cu comitetul de primire din Roma, câtu și cu direcțiunile căilor ferate. O repetăm din nou, că

spesele voru fi cu atâtu mai mici, cu câtu voru fi mai numeroși participanții.

Să nu întârdie deci nimeni cu insinuarea. Fie încredințat ori cine, că cele mai fericite zile ale vieții sale voru fiacele, cari le va petrece în Roma.

Cestiunea congruel.

În numărul precedentu alu foii noastre am anunțat deja, că în 29 Novembre a. c. s'a întrunit în Budapesta comisiunea, ce episcopatul catolic de ambe riturile din Ungaria a emis-o pentru a studia cestiunea congruel. Ședințele comisiunii le-a condus arhiepiscopulu de Calocia Georgiu Császka. S'a prezentat la ședințe episcopii Mihailu Pavelu, Victoru Mihályi, Ioan Szabó, Mihailu Bende, Iuliu Firczak și Paulu Szmrecsanyi.

Comisiunea pre baza conscrierilor venitelor parohiale, cari s'a subțernut din 18 diecese, constată, că suma anuală de lipsă pentru întregirea venitelor parohiale din acelea diecese face 907,359 fl., și anume au lipsă diecesele: 1. *Strigonu* de 21,451 fl., 2. *Calocia* de — fl., 3. *Agria* de 9077 fl., 4. *Alba-regal* de 4491 fl., 5. *Vaj* de 2500 fl., 6. *Győr* de 2239 fl., 7. *Cazovia* de 35,553 fl., 8. *Rozsnyó* de — fl., 9. *Cinci-Biserici* de — fl., 10. *Vesprimu* de 6426 fl. 11. *Cianadu* de 359 fl., 12. *Oradea gr.* de 28,624 fl., 13. *Lugosu* de 60,460 fl., 14. *Eperjes* de 86,414 fl., 15. *Muncaci* de 104,188 fl., *Gherla* de 155,066 fl., 17. *Alba-Iulia* de 261,700 fl., 18. *Szeps* de 36,798 fl. Din diecelele Besztercebánya, Sabaria, Orade lat., Satmar și Transilvania încă nu s'a subțernut conscrierile.

Comisiunea a constatat însă aceea, că conscrierile venitelor parohiale nu s'a executat în toate diecesele după o normă așă, câtu comisiunea a trebuit să dechere, că fără excepțiune nu le pôte privi de basă potrivită pentru îmbunătățirea sistematică și determinarea stabilă a congruel parohiale. A hotărît deci, să propună conferinței episcopesci a se rîndi o conscriere nouă și acurată a venitelor parohiale, carea să se facă în toate diecesele după o normă comună. Până cându congrua pre baza acestei conscrieri nouă se va pute regula în modu sistematic și realisa, până atunci corulu episcopescu să statorască o sumă anuală, din care să se ajutore deocamdată stațiunile parohiale și capelanale din diecesele mai sêrace.

Într'aceea s'a întrunit în 15 a c. conferința episcopescă. Din comunicatul oficiosu emanat din ședința ținută în 16 a. c. estra-gem următoarele:

„A ajuns la ordinea zilei afacerea congruel, anume proiectul comisiunii de congruă și proiectul episcopulu Laurențiu Schlauch referitoriu la rezolvarea comună atâtu a afacerii congruel câtu și a autonomiei catolice. Desbaterea cestiunii a decurs în spiritul voinii, și luându-se afară unul doi au luat parte într'însa toți membrii corului episcopescu. Schimbul de idei — s'a finit în hotărîrea aceea, că corulu episcopescu a primit în principiu propunerea episcopulu Laurențiu Schlauch, carea se străpune unei comisiunii mixte de 15, carea sub presiudiu primatelui să se compună din membri de ai corulu episcopescu și din laici, ca pre baza proiectulu lui Laurențiu Schlauch să elaboreze un plan detaliat.”

Proiectul episcopulu Schlauch pre scurtu este următoriu:

Episcopii, capitulele, orduri și preposituri beneficiare să concurgă cu *dece milioane* la îmbunătățirea dotațiunii clerulu inferioru, eventualu la ajutorarea institutelor de instrucțiune.

Acestea *dece milioane* cu învoirea Maiestății Sale și a guvernulu să se intabuleze pre toate beneficiile bisericesci mai mari din Ungaria și interesele anuale ale acestor *dece milioane* să le solvască într'o *cassă centrală*.

Administrarea acestei casse centrale se concrede unui senat compus din episcopi, capitule și alți bisericești și din totu atâția catolici laici, pre cari la propunerea corulu

episcopescu și va denumi Maiestatea Sa ca patronu supremu.

Corporațiunea aceta va trage în cercul său de activitate afacerile congruel, autonomiei și parohiilor și preste totu afacerile, ce atingă pre catolici.

După planul acesta corporațiunea aceta s'ar compune din 70 de membri din cleru și din 70 de membri laici, pre cari să-l numescă Maiestaten Sa. Cei din urmă în parte să se numescă după diecese.

Informațiunile cele mai noue.

Suntem informați din izvoru foarte siguru, că Maiestatea Sa Împăratulu și Regele apostolicu cu preafalta hotărîre din 12 Novembre a. c. a concesu, ca completarea scaunulu mitropolitanu de Alba-Iulia și Făgărașu să se facă prin alegere după modalitatea observată cu ocaziunea alegerii fericitulu Mitropolitu Dr. Ioan Vancea din 1868. Preaveneratul Ordinariatu mitropolitanu a fostu deja încunoscințat despre aceta, și acum au să se statorască numai formalitățile alegerii.

Revistă bisericescă.

Roma.

Sânția Sa Loon XIII a îndreptat cătră episcopii și poporul italianu o circulară, prin care în terminu energic demască intențiunile perverse ale francmasonilor și arată relele cauzate de ei bisericești. Circulara dice între altele, că francmasoneria a provocat aducerea acelor legi, cari au subminat poziția și autoritatea bisericești în stat. Francmasonerie este a se ascrie căsătoria civilă, răpirea averilor bisericesci și blasfemia lui Dumneșu îndatinată adî în școle. În locul mănăstirilor desființate adî s'a ridicat loge francmasonice și speluncle de ale sectelor. Ei vestesc libertatea de cult și persecută acea religiune, care a împrumutat Italiei splendore și renume. Atacă și prostituesc numele și auctoritatea pontificelu. Viața familiară degenerază, iubirea filială se stinge, pacea casnică și onorea părinților adeseori sună numai ca fabule. La orașe incolțesce sîmînța urei între clase; ordul socialu este clătinat în temelile sale; sectele anarchiste s'a pus în mișcare, lucrătorii trag spre democrația socială. Circulara se termină cu cuvintele: „Fiți Italiani și catolici liberi, fideli patriei, dară totodată ascultători de Christos și de locținătorulu Lui.”

România.

Ministrulu instrucțiunii în ședința camerei dela 7/19 a. l. c. a depus proiectul de lege asupra clerulu mirên și a seminariilor. Legea cuprinde trei capitule. Numărul parohiilor în totă țara se fixază la 297 urbane și 2807 rurale. În fiesce care parohie va fi unu preot-parochu, doi cântăreți pentru cele urbane și unu cântăreț pentru cele rurale. Toți preoții adî în ființă, cari trec preste numărul parohiilor, se vor adauge ca supraumărari pre la bisericile parohiale sau filiale. Chirotoniri se vor face mai puțin pre viitoru. Pentru umplerea beneficiilor vacante episcopulu diecesanu numesce trei indi-

viți, cari intrunesc condițiunile recerute, din aceștia ministrul alege pre unul. Seminariile cuprind un curs complet de 8 ani. Seminariștii se vor primi dintre absolvenții claselor primare. Pentru întreținere fiesce care parochii primesc venitele stolare și în parochiile urbane câte 60—200 lei pre lună, după calificațiunea respectivului preot, în parochiile rurale câte 25—80 lei pre lună.

Revistă politică.

România.

În ședința din 8 a l. c. ministrul de externe Al. Lahovary răspundând dlui Stoicescu, care impută guvernului, că nu ar purta interes față de soarta Românilor transilvaneni, a ținut, că guvernul României nu poate să întrevină pentru noi, căci „o întrevinare nepublică, indiscretă și imprudentă ar mări nevoile și greutatea Românilor din Transilvania . . . . . Politica noastră este de a trăi în raporturi bune cu toate puterile. de a nu turbura liniștea nimănui, de a stăru și de a lucra pentru pace și de a nu permite să nu ni-se respecte drepturile noastre, respectându și noi drepturile celorlalți. Politică simplă, dar cea mai bună.“

Francia.

Afacerea Panama ocupă acum totă opiniunea publică francesă. Mai multe persoane. cu mare trecere mai înainte, fiind suspecte în această afacere ne mai pomenită de scandalosă, au fost arestate. Ancheta judiciară purcede cu mare energie în chiarificarea lucrului. Sunt compromiși o mulțime de deputați, senatori și chiar ministri, că ar fi fost corupți de către direcțiunea societății Panama. Diarul „La Cocarde“ ȳice: „Ca afacerea să fie deplin luminată, ar trebui confiscate registrele dlui Eiffel și ale altor anteprenori, în busunarele cărora a intrat cea mai mare parte din milioanele dispărute, și cari au practicat în cea mai mare măsură corupțiunea parlamentară și ministerială. Dară tocmai pentru aceea nu a fost arestat dlui Eiffel.“ „Figaro“ sfătuiesce pre dlui Carnot, să disolve parlamentul, ca să scape republica și să apere interesele acționarilor. Arestările persoanelor suspecte se continuă.

Spania.

Căderea cabinetului conservativ a produs o impresiune durerosă între catolici și o mare bucurie în tabăra liberală. Noul ministriu liberal se compune din Sagasta, președinte, Armijo, ministru de externe, Montero, de justiție, Lupez-Domiguez, de război, Gomecho, de finanțe, Venancio Gonzalez, de interne, Moret, de lucrări publice, și Manza, ministru al coloniilor. Toți prefectii și mai mulți membri ai corpului diplomatic și-au dat dimisiunea.

Mulțamită publică.

În favoarea edificării școlii gr. cat. din Sibiu au contribuit următorii P. T. Domni și Dăme, cum și alți poporeni:

David Br. Urs, ces. reg. colonel în pens. 20 fl., Georgiu Barițiu președ. Asoc. transilvane 2 fl., Iosif Șterca Șulută jude reg. în pens. 2 fl., Georgiu Maxim nobil de H6chstenberg, maior în pens. 2 fl., Onoriu Tilea, inginer 10 fl., Dr. Octav. Russu, avocat 10 fl., Demetriu Munteanu, subjude reg. în Cămpeni 10 fl., B. P. Hărășan, avocat 2 fl., Corneliu Tobias, protonot. comitat. 2 fl., Dr. Ioan Popp, medic de reg. 2 fl., Dr. Corneliu Diaconovich, secretar la „Albina“ 2 fl., Ioan V. Rusu, protopop 20 fl., Dr. A. Balinț, medic 1 fl., Ioan Crețu, vice-not. comit. 1 fl. 80 cr., Iuliu Hossu, subdirector de finanțe 2 fl., Ioan Pop de Galați, avocat 2 fl., Septimiu Albini, publicist 1 fl., Nicola Toganu, cooper. paroch. 5 fl., Emiliu Verzariu, oficial de bancă 1 fl., Dr. Amos Frăncu, candid. de avocat 1 fl., Demetriu Antoniu, comerciant 2 fl., Ioan Imbușan, oficial de finanțe 2 fl., Aron Lupeanu, oficial militar 2 fl., Traian Florian, cancelist 1 fl., Valeriu Rusu, cleric abs. 1 fl., Ioan Jurca, proprietar 1 fl., Ioan Balu, proprietar 1 fl., Elisabeta Colbasi 2 fl., Dr. Iustin Colbasi, medic de reg. 1 fl., Constantin Colbasi, proprietar 1 fl., Elena Lucuța 1 fl., Maria Trifan 1 fl., Maria Greblă 1 fl. 50 cr., Eva Ianos 1 fl., Maria Nutz 1 fl., Valeriu Henzel 1 fl., Demetriu Pop, capelan militar 1 fl., Ioan Mihăltan, maior auditor 1 fl., Ioan Ganea, maestru coșcar 1 fl., Simion Stoita proprietar 1 fl., Nic. Roman, maestru pantofar 1 fl., Ioan Rotariu, proprietar 1 fl., Toma Banea, proprietar 1 fl., Basiliu Chereși, maestru cismar 1 fl., Ioan Dănilă, cancelist 50 cr., Antoniu Vasilichi 20 cr., Ioan Rusu, oficial 60 cr., Iosif Lazaru, morariu 50 cr., Const. Dragoșu, pantofar 50 cr., Lazaru Prașca, cancelist 50 cr., Ioan Cernea, ospetar 1 fl., Gligoru Filipu 1 fl., Vas. Dănilă 10 cr., Vas. Tabra 50 cr., Ioan Florea 20 cr., G. Vintilă 20 cr., I. Ucenic 10 cr., Maria Hedu 10 cr., Niculae Rotariu 50 cr., Ioan Baciu 30 cr., T. Moldovanu 20 cr., G. Săntion 30 cr., I. Cămpănu 20 cr., Maria Stoica 10 cr., Ioan Barbu 50 cr., Iacob Marchișu 50 cr., G. Munteanu 60 cr., Nic. Goganu 50 cr., Ana Danu 30 cr., Nic. Nedeleu 30 cr., I. Arșente 10 cr., I. Gongolea 20 cr., I. Boldoșu 10 cr., I. Cozacu 20 cr., Nic. Gongolea 10 cr., Nic. Pivoda 10 cr., I. Dima 30 cr., Nic. Pătruțu 1 fl., Nic. Vladu 60 cr., George Morariu, proprietar 65 cr., Cruceanu Florea 50 cr., Simeon Meda, sergent 40 cr., Iacob Docea, servitor de poliție 50 cr., Lazaru Băcilă 30 cr., Vasile Tecaru 20 cr., Maria Stângăciu 1 fl., Lina Todoranu 20 cr., Ilie Răkotzi 20 cr., Dumitru Irimie 10 cr., Regina Gerasina 10 cr., Grigorie Halick 1 fl., Dumitru Medeșanu 20 cr., și Rachilă Boga 30 cr.

Deci ne împlinim numai o prea plăcută datorie, când în numele comunei bisericesci de aici ne exprimăm prin această cea mai caldă mulțamită tuturor acelor inteligenți și poporeni, cari atât în timpul din urmă, cât și mai înainte, cu denariul lor au venit în ajutorul realizării nărețului scop de a vedea edificată o școală coreșpundătoare tuturor recerintelor actuale.

Cu deosebită plăcere constatăm aici, că primul inițiator al contribuțiilor întreprinse spre scopul creării unui fond destinat pentru edificarea școlii a fost Ilustritatea sa dlui consiliar reg. și inspector reg. Iuliu Bardoși încă în 1876, adevă pre timpul, când Ilustritatea Sa funcționa ca subinspector scol. reg. în Sibiu, căruia îi exprimăm și pre asta cale deosebita noastră recunoștință.

În fine aducem mulțamitele noastre și dlui viconotar comitatensu și membru al comitetului parochial Ioan Crețu, cum și celorlalți membri, anume: Ioan Ganea, Ioan Rotaru, Simeon Stoita și Lazaru Boboteanu, pentru ostenele lor prestate cu ocaziunea încasării contribuțiilor benevole. Sibiu în 28 Novembre 1892.

Representanța școlii gr. cat.

Noutăți.

† **Constantin Pappalvi.** Din incidentul morții regretatului nostru Prepositu Ven. Capitulu mitropolitanu a dat următorul necrolog:

Capitululu Mitropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașu cu adăncă întristare anunță adurmirea în Domnulu a iubitului confrate Reverendissimulu Domnu.

Constantin Pappalvi,

Prepositu și Canonicu alu Bisericei Catedrale mitropolitane din Blăși, Decanu Catedralu, membru fundator alu Asociațiunii Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, și asesoru alu Sântulu Scaunu mitropolitanu,

urmată după morbu scurtu, ați după amedii la 2 ore în anul 89 alu etății și 65 alu preoției sale, după ce fu provăduțu cu ss. Sacramente ale muribunților.

Osămintele adormitulu se vor înmorminta în 22 Decembre st. n. la 1 ora după amedii. Blăși, 20 Decembre 1892.

Fie-ți țărina ușoră și memoria binecuvintată!

Înmormintarea adormitulu prepositu s'a făcutu Joi la 1 ora după amedii. A pontificat Rmulu D. Vicariu capitularu Ioan M. Moldovanu, încunjurat de membrii Veneratulu Capitulu, de parochulu localu, de M. O. D. Ioan Germanu, decanulu corpului profesoralu și de M. O. D. Zacharie Branu, viceprotopopulu Biei. Ca diaconi au funcționat ceremoniaru mitropolitani Dr. A. Bunea și Dr. V. Hossu. Cântările le-a executat corulu seminariulu clericalu condus de domni profesori N. Ionașu și Ar. Papiu. Cuvintarea funebrală, care a stors lacrimi din ochii tuturor, a rostit-o Rmulu D. Dr. *Alexandru Grama*, canonicu mitropolitanu.

La înmormintare au luat parte elevii dela toate institutele de învățămintu din Blăși.

În veșt amintirea lui!

Din Archidieceșă. O. D. *Basiliu Bălanu* parochu în St.-Paululu ung. protop. Clușulu cu 1 Ian. 1893 trece în numărulu preoților deficienți.

Audiență regală. Din Bucuresci ni-se scrie: Marți în 20 Decembre n. S. S. Părintele protopopu onoraru Dr. *Demetriu Radu* a fost primitu de M. S. Regele României, Carolu I. în audiință particulară.

Alegeri pentru congregațiunea comitatensă. În comitatulu Albei inferioare s'au făcutu alegerile membrilor pentru congregațiunea comitatensă Lună în 19. a l. c. În cerculu Blăși lupta electorală a fost foarte viuă. Precăndu la alte alegeri de acestu soi abia se prezentau câte 50 alegători, de astă-dată s'au prezentat 140. Resultatulu alegerii a fost, că toți candidații partidulu național românesc au reușit, cu toate că aflatu-s'au și câțiva pițigoși — mari naționaliști cu gura — cari au dat mână cu contrarii listei românesce. — Numele celor aleși sunt: Gavrilă Popu, Dr. Augustin Bunea, Ioan F. Negruțu, Dr. Vasiliu Hossu, George Bărbatu, Iuniu Hodeșu, Teodoru Onișoru.

Constituiri. Societatea academică social-literară română din Viena „România Jună“ și-a alesu pre anul administrativ 1892/3 următoriu comitetu: Președinte: Dr. med. *Niculae Comșa*. Vicepreședinte: Dr. med. *Alexandru Codarcea*. Secretariulu I. Stud. med. *A. Vajda-Voevodă*. Secretariulu II. *Valeriu Iovanescu*. Casariu: Dr. med. *Titu-Liviu Tilea*. Controloru: Dr. med. *Eronimu Tatar*. Bibliotecariu: Stud. for. *Ion Cuparencu*. Economu: Dr. med. *Ionelă Cupșia*.

† **Elisabeta Balomiri ved. Isacu.** Subscriși cu inima frântă de durere anunță, că iubita loră mamă, soeră, bună și consăngենă *Elisabeta Balomiri ved. Isacu* a încetat din viață Lună în 19 Decembre 1892 în alu 78-lea an alu vieții și alu 12 alu veduviei sale, împărțită fiindu cu Sf. Sacramente ale muribunților. Fie-ți țărina ușoră și memoria binecuvintată! Clușiu în 19 Decembre 1892. Dr. *Aurelu Isacu* și soția *Elisa Roșescu* cu copiii: *Aurelu, Valeria, Emiliu și Lucia*; Dr. *Pompiliu Isacu* și soția *Elena Onișu* cu copiii: *Pompiliu și Enea* și consăngenii numeroși.

PARTE SCIINTEFICĂ-LITERARĂ.

Sinodul dela Florența.

După scriitoriul greceț Pitzipios Bey.

(Continuare.)

După a cincisprezecea ședință ordinară ținută în Ferrara sinodul fu silit să se mute în Florența, deoarece în Ferrara erupse colera. În ședința a șesprezecea cântară răsăritenii cu apusenii mai mulți imni, și apoi Arhiepiscopul din Grado ceta în limba latină, era cel din Mitilene în limba greacă decretul papal, prin care sinodul se strămută din Ferrara în Florența.

În 26 Februarie 1439 se ținu în Florența ședința a șesprezecea, era în 1 Martie a optsprezecea. După ce acum cestiunea simbolului de credință era destul de discutată și exhaustivă, părinții sinodului aflară cu cale a porcede la esaminarea dogmei despre procesiunea Spiritului Sântu și dela Fiul. Acum se născu o dispută înfocată între Ioan de Monte-Nigro provincialul Dominicanilor din Lombardia, cel mai ager și mai erudit teolog apusanu, și între Marcu Eugenicu, Mitropolitul din Efesu, cel mai încăpăținat teolog răsăriten. Dominicanul Ioan probă până la evidentă procesiunea Spiritului Sântu și dela Fiul din Sânta Scriptură și din sântii Părinți. Mitropolitul din Efesu copleșit de greutatea probelor își căută scaparea în aceea, că începu a susține, că scrierile sântilor Părinți, la cari se provocă Dominicanul Ioan, sunt falsificate. În ședințele următoare se continuă disputa, și Mitropolitul din Efesu se lasă cu totul pre terenul metafizic, în care interpretă în modul cel mai arbitrar înțelesul terminilor: *substanță, persoană, procesiune, esistență* și altele, cari se folosesc în espunerea misterului Sântei Treimi. Când i-se aduceau argumente din Sânta Scriptură și din sântii Părinți, pre cari nu le mai putea răsturna, atunci sau susținea, că espresiunile acele sunt falsificate, sau că sunt de a se lua în înțeles figurat. Tote silințele sinodului de a-lu aduce pre prelatul acesta la ordine, remaseră fără rezultat. În ședința din 13 Martie Mitropolitul Efesului se abatu cu totul dela obiectu, și începu a se perde în sofisme, așa câtu însuși împăratul Ioan Paleologul îl făcu atentu, ca să se rentorcă la obiectul de sub cestiune. În urmă copleșit cu totul de argumentele și de logica Dominicanului Ioan tăcu câtva timp și nu mai continuă disputa. Curându după aceea însă începu disputa din nou, și propuse, ca să i-se aducă argumente noue din Sântii Părinți, după ce cu privire la cele aduse deja nu se pot uni. Apusenii primiră propunerea și îi aduseră argumente noue din Părinții răsăriteni, precum S. Ciril, S. Basiliu și alții. Vădându-se Mitropolitul din Efesu erași copleșit de argumente, începu erași a susține, că toate scrierile acele ale sântilor Părinți pot fi greșite.

În 17 a aceleiași luni se ținu a douăzeci și treia ședință ordinară. Acum Mitropolitul din Efesu alergă la unu altu mijloc. Susținu adică, cumcă după ce religiunea noastră nu este unu lucru omenesc, ci este opul Fiul lui Dumnezeu Domnul nostru Isus Christos, așa să nu se mai caute, ce dice cutare și cutare sântu Părinte despre vre-o dogmă, căci ei ca omeni au putut să se înșele și să greșescă. Ci să se cerce cu deamănuntul, ce a învățat despre cutare dogmă însuși Isus Christos în Evangelia Sa. Apusenii primesc și propunerea aceasta, numai ca să ajungă odată la o înțelegere comună. Atunci Mitropolitul din Efesu ținu o vorbire foarte lungă, în care din Sânta Scriptură se sili să probeze, că Spiritul Sântu porcede numai dela Tatăl. În vorbirea acesta se provocă eschisivu numai la cuvintele dela Ioan XV, 26, pre cari le interpreta fără considerare la cele premergătoare și la cele următoare, era de altă parte respingea toate celelalte locuri dela Ioan, în cari învederat se cuprinde adevărul despre

procesiunea Spiritului Sântu și dela Fiul. La vorbirea acesta lungă răspunse Dominicanul Ioan de Monte Nigro. Mitropolitul din Efesu însă începu a două vorbire erași așa de lungă ca și cea dintăiu, în care se sili să dovedescă, că apusenii prin credința sa despre procesiunea Spiritului Sântu și dela Fiul profesază două principii de spirațiune, dintre cari unul e Tatăl și altul Fiul. La acesta răspunse Dominicanul Ioan, că apusenii deși profesază procesiunea Spiritului Sântu și dela Fiul, totuși nu profesază două principii de spirațiune, ci numai unul, deoarece Tatăl și Fiul sunt una în privința naturii. Cu esplicarea acesta toți răsăritenii se decherară mulțamii.

În 21 Martie se ținu a douăzeci și patra ședință ordinară. La ședința acesta Mitropolitul din Efesu nu se înfățișă, era în 23 Martie se ținu ședința a douăzeci și cincina, la care numitul Mitropolit erași nu se înfățișă. Dominicanul Ioan începu a aduce argumente noue pentru procesiunea Spiritului Sântu și dela Fiul mai cu samă din Părinții greces și din actele sinodului dela Nicea. Atunci Mitropolitul Isidoru din Rusia îl intrerupse dicându-i, că nu este lipsă să mai aducă nici o dovadă nouă deoarece răsăritenii nu se mai împotrivesc.

În 26 Martie se ținu o ședință extraordinară în biserica Sântului Franciscu, în carea răsăritenii cercetară cărțile apusenilor, era apusenii ale răsăritenilor, și aflară deplină armonie în privința credinței între amândouă bisericile, și se convinsă că uniunea este posibilă. Atunci împăratul rugă pre Papa, ca să intrerumpă ședințele ordinare ale sinodului, ca răsăritenii să se potă înțelega asupra mijlocelor unirii.

În 30 Martie se adunară toți răsăritenii la Patriarchul Constantinopolitanu spre a se consulta, că ce e de făcut. La consultarea acesta se sculă mai întâiu Isidoru Mitropolitul Rusiei și ținu o vorbire insuficită în favorul unirii. Totu în înțelesul acesta vorbi și Visarionu Mitropolitul din Nicea, bărbatul cel mai erudit între răsăriteni. În contra unirii se pronunță mai întâiu Antoniu, Mitropolitul din Heraclea, și după el Marcu Eugenicu Mitropolitul din Efesu și inimicul cel mai mare al unirii, care merse așa departe, câtu pre apusanii îi decheră de eretici. Atunci eruditul Visarionu întrebă pre Marcu Eugenicu: „*Az toți aceia sunt eretici, cari învață, că Spiritul Sântu porcede și dela Fiul?*” „Da!” răspunse Marcu Eugenicu. „*Ierte-ți Dumnezeu blăsfemia acesta,*” dice Visarionu. „*Sântii Părinți, cari învață, că Spiritul Sântu porcede și dela Fiul, sunt eretici! O de ar amuți rostul, care susține așa ceva!*”

Dela consultarea acesta se imprăștiară răsăritenii fără de a fi ajunsu la nici un rezultat, căci și între nobilii bizantinii erau mulți în contra unirii și îndemnau pre episcopi, ca să persevereze în schismă.

Mercuri în săptămâna patimilor se adunară orientali erași la Patriarchul. Mitropolitul din Mitilene propuse, ca să se hotărăscă odată răsăritenii a alege una din două, sau a se uni, sau a decheră pre apusenii de schismatici și apoi a se reînturna acasă. Consultarea acesta însă se intrerupse, deoparte fiindu că se apropiară Pascile, de alta, fiindu că Patriarchul Constantinopolitanu se bolnăvi, și așa nu se mai putură întruni până Vineri în săptămâna luminată. După întrunire răsăritenii aleseră o comisiune din bărbatii cei mai ilustri, carea să mērgă la Papa, să-i împărtășescă, cumcă orientali privesc cestiunea dogmatică destul de lămurită, ritul însă voesc să și-lu țină și mai departe, și așa Sântia Sa să afe unu mijloc de unire pre lângă condițiunea acesta.

(Va urmă.)

Eufrosina.

(Continuare.)

XIII.

Armand însurat.

Într'o odae strălucită dintr'unu palat în St. Germain stă înaintea oglinzii o domnă frumoasă în toaletă de bal. În perul ei frisat cu multă artă este implântată o diademă de brilianți.

„Filipino, ține oglinda mai spre stînga, ca să pot vedea mai bine, cum scilpesce,” porunci camerierei. „Acum e bine. Afi și tu, că scilpesce minanată?”

„Admirabilu, domna mea. Fără a vedea pre vre-una dintre celelalte dame, știu, că cine va fi regina petrecerii.”

„Adă-mi acum brățarele și mănușile și apoi să spu să vină trăsura.”

Se deschide ușa odăii, și întră un bărbat tineru cu o fetiță mică în brațe.

„A, domnule de Champfleury, vii să mă admiri și tu. Mă bucură — cum imi șede diadema?”

„Minunat, dragă! Strălucesc ca o regină — ce dicit, Aliénor dragă?” Întrăbă pre mitica cu dulceta.

Domna își plecă capul cu grije, ca să nu i-se strice frisura, și sărută fruntea micuței. Dar ea nu-și întinde brațele spre strălucitoarea sa mamă, ci-și ascunde capul la sinul tătâne-său.

„Imi e somn, tată,” dice încetisoru,

„Se teme de mine,” dice mama. „Și ôre de ce-și întorce fața dela mine?”

„Mitica mea! Ei îi e somn, și nu e dedată să te vadă așa de strălucitoare înaintea sa. Nu e așa ângerașule? Vino să te pună tata în pat.”

„Te rog pre unu moment, domnule! Că apoi plec la bal.”

„Îndată sunt la dispoziția ta,” dice el intrându într'o odăiță, în care erau patru paturi micuțe.

„Tată, soriôra!” dice mitica de jumătate adurmită.

„Așa e, scumpo, era să-mi nitu.” Și se apropie de unu pat îmbrăcat în vinet, unde durmia cam neliniștită o copilă frumoasă, Tatăl îi neteșce fața și apoi își așază fetița din brațe în patul ei deosebit.

Mama s'a așezat pre sofă, de unde putea vedea, ce se petrece în chilia pruncilor.

Fetița ingenuche în pat, er tinerul principe pre podele. Ea își împreună mâinile și dice Tatăl nostru. Voea ei sună dulce și arginție. Tatăl său îi face apoi semnul crucii pre fruntea ei nevinovată, o sărută și apoi trage perdău.

Principesa încă s'a ridicat.

„Nopte bună, domnule!”

„Să te petrecă la trăsura!” răspunde el liniștit.

Se prinde de brațul soțului, și așa iesu.

„Eufemia a fost cam neliniștită,” dice el îngrijat.

„Așa? Îi cresc dîntii. Dimineță să se ufte medicul — nu-i va fi nimica. Dar sunt curiosă, cum va fi îmbrăcată marchisa de Romany. Nu cred, să mă întrecă. Tu ai vădut'o la balul din urmă, nu-i așa?”

„Nu-mi aducă aminte, dragă.”

„O, a fost așa de admirabilă. Dar diadema ei să se ascundă acum înaintea acesteia.”

Au ajuns la scara cea mare.

„Să nu salutăm pre mama?” întrebă el.

„Te rog, să mergi tu în locul meu. E prea târziu.”

La asta el nu mai dice nimica. Stătea deja înaintea trăsorei.

„Noapte bună!” îi duse ea încă odată și-i strînse mâna.

„Petrecere bună!” răspuse el și privi în urma trăsorei, ce dispăru în grabă.

Trăsura se opresce înaintea unei case. Aici princesa de Champfleury se scoboră și intră.

Salonul era luminat. Aci erau o domnă și o fată tină și frumoasă, ce semănă foarte cu ceea ce a intrat.

„Deja?” duseră amîndouă de odată.

„Da, am voit să fiu la voi ceva mai curîndu.”

Admirarea părea că nu se mai sfârșește. „Întru adevăr, Henrieto,” îi duse soru-sa, „bărbatul tău e prea bun. Nu e lucru mic, să-ți dăruască o diademă ca asta numai la o mică rugare.”

„Trebue să-l prețuesci mai mult!” adause domna mai bătrână.

Henrieta sta înaintea oglinzii. „O, el e destul de bun,” duse ea cu nepăsare. „El îmi împlinesce tot ce doresc, și totuși —

„Ce vrei să-ți dă?”

„— nu mă iubesc.”

„Ce nebunie!” duse soru-sa.

„Și cum scii asta?”

„Pote nu-i place, că ești prea adese ori dusă de acasă?” întrebă mamă-sa.

„Nu, nu, dar ași dori ceva mai mult, ceva, ce el pentru mine nu simțese.”

„Las că-ți spun eu, ce ai vré tu: un bărbat, care totă diulica să îngenunche înaintea ta și să-ți arete iubirea sa prin gesturi pătimăse. Ghtic'am, sorioră?”

„Se pote. Scii, eș așa cred, că Armand ar fi fost de totuși altul față cu frumoasa aceea dela țară.”

„Veți, asta și eu o dic, înțări mama. „Ea încă i-ar fi făcut mai bine pre voe și s'ar fi cuprîns mai mult cu copiii și cu ale casei și n'ar fi fost așa doritoare de petreceri, mai ales fără de a fi și el de față.”

„Elu de ce rămâne acasă la mamă-sa? Vină și elu totdeauna, și eu ași fi mândră și fericită. Nu e yina mea, dacă elu nu vre nici să bage în samă invitările.”

„Elu de câte ori îți face pre voe? De ce nu rămâi și tu câte odată acasă de dragul lui?”

„Așa? De aceea m'am făcutu princasă de Champfleury? Trebue să faci cinste poziției mele!”

Precîndu mama cu cele două fete plecă la balu, în salonul palatului Champfleury se petrecu una dintre cele mai dragăle scene familiare. Bătrana princasă cu Ioana coseau la o masă rotundă de lucru de mână, ér Armand cu cei doi feciorași tăiau din cartonul păreți și turnuri.

„Bunică, unu turnu e gata!” dice Edmund. „Samăna cu —”

„Taci, las să ghtescă bunica, ce-i asta!” duse tatăl.

„E biserica noastră,” răspuse princăsa.

„Într'adevăr,” duse Ioana luînd'o în mână, ca să o pôtă privi și mai bine. „Vé laudă!”

„Nu pre mine, ci pre cești doi arhitecti ai mei!” răspuse Armand ridîndu.

„Venii, copilași, la lucru, ca dimineță să le afe mama gata pre masa de toaletă.”

Pre fața bunicel se ivi unu suris, în care se mesteca bucuria cu durerea. Dar ea tăcu și privia cu dragoste la dragălași săi nepoței.

În sfârșitu lucrul era gata. Copiil saltau de bucurie. Armand aședă lucrurile lor artistice pre o tavă.

„Eū trimitu biserica acēsta preotulu din Mzilly. Venerabilulu nostru amicū trebue să o vadă mai întăiu. Ce dic, mamă? Să ne admire și elu!” duse Armand.

„De sigur! Aduci-ți tu aminte, Ioană, de dimineța aceea, cându cumnată-ta mi-a povestitu istoria vieții lui?”

„Cum să nu-mi aducă aminte? Atunci eram numai de optspredece ani. Cătu timpu s'a străcuratu de atunci! Din tot, căți amū fostu la acelu dejun, mai trăsesc numai doi,” suspină Ioana. „Paulu Pierre, Toma și nevestele lor, apoi Greta și Louison și mama — toți au muritu. Numai eu și Vincent amū mai rămasu.”

După aceste aduceri aminte urmă tăcere. Copiil erau somnuroși, și Ioană îi luă să-i ducă la culcare.

Bunica își încreți fruntea. „Ore acēsta nu e datoria mamei?” întrebă ea.

Armand zimbă. „Mamă, ea este fericită, și acēsta îmi ajunge.”

„Cum creți, fiul meu! Dar viața acēsta nu se pote ca să-ți îndestulēscă visurile, ce ți-le făcea!”

„Nu, mamă! Tu ai dreptate. O singură ființă putea să-mi realizeze visurile. Dar acestea au trecut acum de multu. Pentru nemul nostru m'am căsătoritu cu Henrieta. Iubirea mea cea dintăiu cu tôte durerile ei mi-a succesu să o uită, ca să potă trăi în pace. Ce ași mai și puté dori? Și apoi mai am și fericirea de a fi lângă tine, scumpă mamă!”

Prințulu se aședă apoi la picioarele mamei sale și-și puse capulu ca și unu copil pre genunchii ei. Ea îi sărută mișcată pre frunte și șopti o rugăciune pentru pacea și liniștea lui.

Așa a trecut sara.

„Numai munte cu munte nu se mai întîlnesc.” Așa îi salută într'o di părintele Fournet. Se cercetau apoi mai destu. Multe ore plăcute petreceau laolaltă. Une ori ajungeau să vorbescă și despre ființa aceea nobilă, carea își petrece viața în rugăciuni și fapte ângeresci.

În inima lui Armand ea era mai multă ca până aici. Ea era o aparintă supraomenescă, unu ângeru. În orele de întristare, cându îi erau în pericolu soția ori pruncii, se gândia cu încredere la rugăciunile ei și nici odată nu se înșela.

Erau două ore, cându s'a întorsu tinera princasă. Ea era mai nemulțămîtă de cum a plecatu.

XIV.

Enfin heureux.

Părintele Fournet ședea ostenit în chilia sa. S'a fostu întorsu numai acum dintr'o călătorie și a mai scrisu și o scrisore episcopulu său. Epistola era încă nespedată. Pre trăsăturile feței lui se ogîndă o impresiune de întristare. Se vedea, că l'a încercatu o nouă suferință.

De odată se deschide ușa și intră servitoriul. Simoneta, acelu sufletu credinciosu, odihnia acum de ani sub mica cruce, ce-l

împodobia mormintulu în cimenterulu din Montemart.

„Domnule preot, duse servitoriul, „un bărbat dorește să vorbescă cu dta. Hațnele lui îi arată, că vine din mare depărtare. Tôtă ființa e de așa, cătu și-s'ar pără, că e unu banditu. Am voit să-l dau ceva, dar n'a primitu, și totu stăruiesce, să pôtă vorbi cu dta.”

„Condu-l în odăea de primire, Antonie. Eū voit veni îndată.”

„Parcă așa mă temu de el, domnule părinte. Te rog, să îi cu băgare de samă.”

„O, mergi Antonie, poți fi liniștit! Asta nu va fi întăia dată, cându am privitu mortu în față. Însă eu cred, că tu te înșeli foarte. Elu va fi unu simplu nefericitu.”

„Se pote, dle părinte. Dar o față tălhărescă are totuși.”

Preotulu intră zimbîndu în odăea de primire. În apropierea ferestrii stă unu bărbat bătrănu, îmbrăcatu miseru de totu și cu o față morosă. Fournet cându îl vede, se face palidu și închide ușa.

Într'aceea străinulu se aruncă la pămîntu plângîndu, dar nu dice nici o vorbă.

Preotulu se îndreptă spre el cu surprindere prietinescă și își deschide brațele. „Frate,” îi dice cu vócea înecată în lacrimi, „în sfârșitu a sositu ora Domnului? Bine ai venit în casa Lui!”

Și amîndoi rămaseră îmbrățișați, dîndu cursu liberu lacrimilor.

Da, în ceru a bună samă era sêrbătoare, și ângerii iubiți, căci după ani, după multu ani s'a întorsu fiul celu rătăcitu la casa tătăne-său. Preotulu își ridică ochii spre ceru. Într'inșii lucea mulțămire sufletescă.

„Frate,” se rugă Emanuel, „rostescă cuvîntulu tău de iertare. Și apoi, o, lasă-mă să-mi potă vedé încă odată copila. După aceea voi să trăsesc numai pentru Dumneđu, pentru espiarea păcatelor mele.”

„Draga mea Eufrosină!” duse preotulu. „Dar așteptă unu momentu, îndată voi fi érași aici!”

Elu merse în odăea sa de lucru, scriso o altă scrisore în locul celei de mai înainte și o spedă. Plecă apoi cu cumnatulu său la biserica. Ce a spusu unulu și a ascultat celalaltă — scie numai Dumneđu. O minune a trebuit să se întimple cu Lerival. Elu însuși nu-și putea da samă. Elu a părăsit castelulu Enfin heureux ca și împinsu de o putere tainică și a făcutu totu drumulu acesta pre jos, ca acum să-și pôtă espia păcatele la picioarele cumnatulu său.

* * *
(Va urmă.)

Bibliografie.

Testamentul și Literele fundamentale ale fericitulu Archiepiscopu și Mitropolitu gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașu *Dr. Ioan Vancea de Buteasa*. Blași 1892. Tipografia Seminariulu gr. cat. în Blași. Se află de vânzare la Administrația „Unirii”. Prețulu 10 cr., cu portu postal 15 cr.

Mitropolitulu Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Schiță biografică. Blași 1890. 8° micu. Prețulu 10 cr. Venitul curat este destinat pentru internatul de fete din Blași. Recomandăm lățirea acestei prea interesante scrieri în cercuri cătu se pote mai întînse.

Economie.

Vidimarea avisurilor postale. În mai multe locuri antistiile comunale luau taxe pentru vidinarea avisurilor postale și altor documente postale de lipsă spre a se pute constata identitatea persoanei. Ministrul r. u. de interne a dispus, ca antistiile să fie date din oficiu a îndeplini vidimările și respective autentificările hârtiilor postale, fără a lua vre-o taxă.

Perirea pescilor din fluviul Volga. Pescăritul în Volga aducea mai de multă cam la 20 milioane ruble venit anual, de câțiva ani însă venitul acesta a scăzut, perind pescii în măsură mare. Perirea se ascrie transportului de petrol și naftă pre fluviul Volga, din cari uleiuri, fiind vasele rele, cam 3% se străcură în apa fluviului. Profesorul Grimm din Petersburg a probat în o prelegere publică, că în anii 1887, 1888 și 1889 s'au transportat pe Volga 250 milioane puși (1 pud = 16 kg.) de naftă, din care cam 7 milioane (1.120 cent. m.) au ajuns în apa râului dându-i un gust și miros aprăde de nesuferită și omorându mai toți pescii. Acestă împrejurare având o influență foarte daunăcioasă asupra comerțului și esportului rusesc de pește, care a format până de toate zilele la mil de familii, a atras atențiunea guvernului, ca să lea măsurile de lipsă spre vindecarea râului, dispunându ca petrolul și nafta să se trasporte în vase bune și oprindu a se mai vërta în fluviu apa, cu care s'au spălat năile de petrol și naftă.

Producțiunea zăharului în Statele-Unite ale Americii de nord în anul trecut nu a corăspuns așteptărilor, deși prin bill-ul Mac-Kinley s'au făcut mari favoruri producțiunii indigene de zăhar. Bill-ul amintit presupune producțiunea anuală de zăhar la 2.591,000 m. m., precând în anul acesta abia s'au produs 1.664,232 m. m. Premiile destinate pentru acei producți de zăhar, cari vor produce peste 2265 kg., au fost de 7.331,820 dolari. Producți au fost 62,000.

Falsificarea vinului de mere. Falsificarea vinului de struguri este lucru vechiu, dară despre falsificarea vinului de mere, care se produce în Franța în cantități de câte

12—14 milioane hectolitru pre an, până acum nu a fost vorba. Un neguțator francez, considerând pôte, că în Franța falsificările sunt la ordinea zilei, s'a apucat să falsifice și vinul de mere (numit cidre) fabricându-l din pome uscate și nu din mere proșpete.

Recolta în Prusia în 1892. Biroul statistic a publicat cu privire la recolta anului acestuia următoarele date: Cu grâu au fost semenate 1.026,884 hectare și au produs 17.972,103 quintale, cu seară s'au cultivat 4.319,932 hectare și s'a doblindit 62.782,460 q., orz în 884,528 s'a produs 13.334,487 q., ovăși de pre 253,843 hectare s'a scos 32.731,717 q., în fine cartofi s'au pus în 1.991,949 hectare și s'au scos 240.953,802 q.

Bucate ca contribuțiune. În mai multe guvername ale Rusiei este temerea, că în urma slabei recolte din anul acesta érași va fi fomete. Guvernul spre a reține poporul dela vinderea bucatelor fără preț a permis, ca în acele guvername în locul banilor de contribuțiune să se primescă o măsură corăspundătoare de bucate. Bucatele adunate pre calea acesta se vor depune în magazine și la timpul s'au se vor distribui între cei lipsiți.

Bursa de Budapesta.

Din 20 Dec. st. n. 1892.

Renta de aur ung. 4%	114.—
„ „ hârtie „ 5%	100.50
Imprumutul căilor ferate ung.	121.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ost ung. (1-ma emisiune).	119.25
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune).	101.—
Bonuri rurale ung.	94.75
„ urbariale ung.	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	100.50
Imprumut cu premii ung.	143.—
Losuri pentru regularea Tisel	139.—
Renta de hârtie austriacă	97.75
„ argint austriacă	97.25
„ aur austriacă	115.—
Losurile austr. din 1860.	145.—
„ Viena	164.—
Acțiunile bansei austro-ungare	1048.—
„ de credit ung.	363.25
„ „ austr.	315.50
Obligațiunile cu câștig ale băncii ipot. ung.	125.—

Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii «Albina»	101.—
Galben împărătesc	5.72
Napoleon-d'ori	9.55
Mărci 100 imp. germane	59.—
Londra 10 Livres șterling	120.—

Prețul mărfurilor.

Piața din Blăși: Grâu, hectilitru. fl. 4.— până 5.—, — grâu măstecat fl. 3.— până 3.90, seară fl. 3.50 până —, — ovăși fl. 3.50 până fl. —, cucuruș fl. 2.50 până fl. 3.75, alac fl. 2.— până fl. —, cartofi fl. 1.40 până fl. 1.75, — sement de cânepă fl. — până fl. —, fasolea fl. 3.25 până fl. —, — carnea de vită chilo 44 până — cr., carnea de vitel — până — cr., carnea de porc 44 până — cr., carnea de berbec 26 până — cr., — 7 ouă cu 20 până — cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

Nr. 162—1892.

(30) 1—3

Edict.

Fiindcă Marton Nastasia, gr. catolică din Șomcuta-mare de 18 ani și-a părăsit cu necredință pre legiutul ei soț Ioan Barna din Șomcuta-mare și ubicațiunea aceleia nu se scie, prin acesta se citeză, ca în termin de un an și o zi să se prezenteze înaintea subscrișului, căci la din contră procesul divorțial se va pertractă și decide și în absința ei.

Șomcuta-mare la 13 Dec. 1892.

Ioan Serb, protop. tract. Șomcuta-mare.

(31) 1—3

Concurs.

Reuniunea de consum, asociare în Blăși prin acesta scrie concurs la postul de practicant de comptabilitate împreună cu un salariu anual de 3—400 fl. v. a.

Reflectanții au de a-și susține până în 10 Ianuar 1893 st. a. cererile provădate cu documente.

Blăși în 19 Decembrie 1892.

Consiliul administrativ.

Fundată în an.
1858.

FRANCISCU WALSER

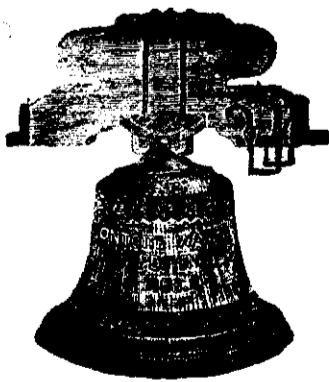
Liferant de curte
al Alteței Sale
imp. și reg. Archiducele Iosif

proprietarul primei fabrici ungare de mașine și recușite de pompieri, turnătorii de clopote și metal

Budapesta, VII. strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunii preonorărilor domni preot

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

(4) 50—52

Preliminare de spese și Preț-couranturi se trimit la cerere gratuit și franco.

Distins în anul 1855 la esposițiunea regnicolară din Budapesta pentru lucru escelent, progres și capacitate de concurență cu diploma cea mare de onore.

în care se fabrică atât grupuri cât și clopote singuratic: cu scaune de fier patenate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabrica a liferat dela întemeierea sa 1800 clopote mari de metal, într'altel și cel dela metropolia din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblătoare scutite de mirosu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântani.

JOSIFU GAVORA (1) 23—26

distins cu medalia esposițională cea mare pentru lucru escelent și gust bun la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1883.

Budapesta, IV. strada Vașului Nr. 17

Recomandă cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare cără se pôte mai frumoșă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericelor, și anume:

Felone preotesci și stihare diaconesci

Flamure pentru biserici și reunii.

Flamure pentru reunii de pompieri, de scolari, reunii bisericesci, reunii industriale, de cântări și de pompe funebre.

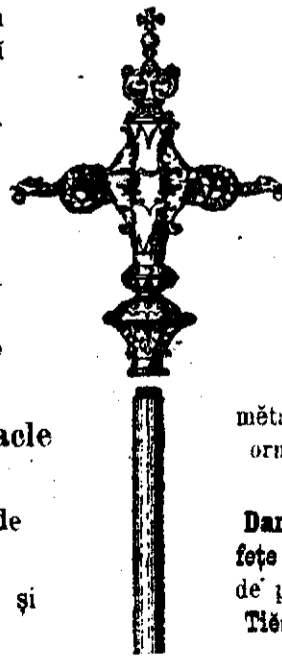
Candelabre, racle și potire,

luminarie de parete

și de altariu, și oandele.

Acurătatea mea o potă dovedi cu sute de epistole recunoscătoare.

Facilă de preț și preliminar de spese trimit la cerere franco.

Primesc și efetuiesc ieftin repararea vestimentelor bisericesci,

intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candel și luminarie de altariu.

Mare asortiment de brodării de aur, de argint și de mētasă, precum și de ornaturi bisericesci brodate

Dantele bisericesci, fețe de altariu, cruci de parete și de scōlă.

Tisēturi bisericesci, damasturi etc.